

INFORMATION REGARDING TWO ROMAN IMPERIAL COIN HOARDS UNEARTHED IN SOUTHERN TRANSYLVANIA IN THE SECOND HALF OF THE 19TH CENTURY

Claudiu MUNTEANU*

During a research in the Brukenthal Library, several 19th century notes written in the German language and referring to coin discoveries from Transylvania were found. While most of them contained the findspot and a short description of the type of the coin, two notes mention each a Roman imperial coin hoard. It must be mentioned here that the two hoards are lost today, having the same fate as the coins in the other notes. The reason for the existence of such notes is: in the 19th century, the Large Square, where the Brukenthal Museum is situated, was the place for Sunday markets, where peasants from different regions gathered. On that occasions, some of them came to the museum to sell coins found by chance and if the curators were unable to buy them, they still had the chance to write notes in order to preserve the information of the discovery.

This must be the explanation for the first note (**fig. 1**), which does not have a mentioned findspot. Either the seller did not know it anymore (especially if the coins were inherited), or, for different reasons, he did not want it to be known.

Either way, the note lists an unknown Roman coin hoard, seen in 1879 and composed of silver and bronze coins, issued by:

- Septimius Severus - 281 denarii;
- Caracalla - 6 denarii;
- Geta - 79 denarii;
- Heliogabal - 144 denarii;
- Severus Alexander - 17 denarii;
- Gordianus III - 49 denarii;
- unknown emperor - unknown number of denarii;
- Philippus Arabs - “small bronze coin of the Provincia Dacia” type, therefore an as.

* National Brukenthal Museum Sibiu; e-mail: munclaiul@gmail.com.

So the hoard begins with the reign of Septimius Severus and it ends with 248/249, the period when the Provincia Dacia coin was minted (the local year III). The value of the hoard is at least 576 denarii and one as. There is no reason to believe that the bronze coin was added to the hoard after the discovery.

From over 60 Roman imperial coin hoards known to have been found in Dacia,¹ only several are known to have included in their composition bronze coins. These hoards are Apahida (Cluj County), Turda II (Cluj County), Bereni (Mureş County), Archita (Mureş County), Jeledinţi (Hunedoara County), Păuleni (Harghita County), Cristuru Secuiesc (Harghita County) and Gura Padinei (Olt County).² Some interesting information exists about a Roman hoard unearthed at Almaşu Mare, Alba county, in 1865, with silver and bronze coins. The hoard was lost afterwards.³

In Dacia, only two coin hoards are known as having in their composition Provincia Dacia coins: *Porolissum*⁴ and Preajba Mare (uncertain).⁵ In the first one, a sestertius issued for Marcia Otacilia Severa in the local year I was found among other coins in a money box in the castrum⁶ and in the presumed hoard, a sestertius issued by Philippus Arabs in the local year II was in a group of coins⁷.

Only a few hoards unearthed in Dacia begin with Septimius Severus and end with Philippus Arabs: Gura Padinei II, Jieţ-Popi, Ruşi-Sibiu, Slobozia and Turnişor-Sibiu⁸.

Because the hoard ends with a coin issued in 248/249, we may relate the burial of this hoard with the events that happened in Dacia in the middle of the 3rd century.

It is impossible to either indicate a findspot for this hoard or affirm that this is the 1865 Almaşu Mare hoard. In the second half of the 19th century, the Brukenthal Museum received coins from areas corresponding today to the Hunedoara, Alba, Sibiu and Braşov County, and less from Harghita, Covasna and Mureş County areas. So we can approximately indicate the findspot as being somewhere in southern Transylvania.

The second note indicates another Roman imperial coin hoard (**fig. 2**), with a mentioned findspot - Hermannstadt (Sibiu). The year mentioned

¹ Suci 2000, *passim*.

² *Ibidem*, p. 73.

³ RepArhAlba, p. 48.

⁴ Chirilă 1990-1991, p. 168 sqq.

⁵ Petac, Pănoiu 1997, p. 57, no. 7.

⁶ Chirilă 1990-1991, p. 169.

⁷ Petac, Pănoiu 1997, p. 57, no. 7.

⁸ Suci 2000, p. 69.

on the note is also the year when it was found - 1881. It is also mentioned that it was found during the construction (of a house?) for a certain Haenser, and foreman of the work was a certain Gaertner. Unfortunately, the name Haenser is not to be found in the Address Books of that time, so it is impossible to identify the exact findspot.

The list of coins for this hoard is very interesting because it was formed only of bronze coins. It must be noted here, for both lists with the 2 hoards, that the curators of the 19th century knew the difference between Roman nominals, therefore the mentioned “klein,” “mittel” and “gross” in both notes are and must be interpreted as: as, dupondius and sestertius. Therefore, this hoard was formed only of dupondii and sestertii.

Therefore, the note lists an unknown Roman coin hoard, seen in 1881 and composed of bronze coins, issued by:

- Trajan - 492 dupondii;
- Hadrianus - 1838 dupondii;
- Antoninus Pius - 517 sestertii.

The 2847 coins hoard is important because in Transylvania were found only 6 Roman coin hoards with over 1,000 coins.⁹ The value of this hoard was 1,682 sestertii or 420,5 denarii. This sum reminds us of the buy-sell agreement from Alburnus Maior, dated 4 October 160 AD, in which the Cretan slave Theodote was acquired for 420 denarii.¹⁰

This is the first hoard found in Dacia that begins with coins issued by Trajan and end with coins issued by Antoninus Pius. Only 5 hoards from Dacia end with coins issued by Antoninus Pius: Bereni (Mureș County) - formed of bronze coins, Cristești II (Mureș County), Dâmbău (Mureș County), Sălașuri (Mureș County) and Vișea (Cluj County).¹¹ With the exception of the Sălașuri hoard, the biggest number of coins in those hoards are the ones issued by Trajan and Hadrianus.¹²

Most likely, the burial of this hoard can be related to the events that affected the province of Dacia in 156-157 AD.

We find very unlikely the idea of this hoard being in a secondary context, as two Roman coins¹³ and two inscriptions¹⁴ are known to have been identified in the town. There is no argument for hiding this quantity of brass during the Middle Ages or the Modern period, and there is no data for the implausible existence of a *officina falsaria* working to supply the

⁹ Suciu 2000, p. 65.

¹⁰ IDR I, 38 (TabCerD VIII).

¹¹ Suciu 2000, p. 77.

¹² *Ibidem*, p. 77.

¹³ Munteanu 2005, p. 90; Dejan 2007, p. 153.

¹⁴ CIL III, 1572; CIL III, 1613.

collectionaires of the 17th and the 18th century. The quantity, the nominals and the issuers also exclude any kind of collection.

Several ancient coin hoards were found in Sibiu until present - in the former village of Gușterița¹⁵ (today a town's district), one in the Ștrand district¹⁶, one in the old center, near Cibin river, known as the *Turnișor* hoard¹⁷ and in unknown places in or near the town.¹⁸

Information Regarding Two Roman Imperial Coin Hoards Unearthed in Southern Transylvania in the Second Half of the 19th Century

(Abstract)

Two notes preserved in the Brukenthal Library mention two Roman imperial hoards, nowadays lost. One, with an unknown findspot, was composed of denarii and a bronze coin and was last seen in 1869. Its origin might be southern Transylvania. The other one was found during construction works in Hermannstadt (Sibiu) in 1881 and was composed of over 1800 bronze coins. This hoard is also nowadays lost.

Bibliographical Abbreviations

- Chirilă 1990-1991 - Eugen Chirilă, *Câteva date despre circulația monetară la Porolissum*, in *ActaMP*, XIV-XV, 1990-1991, p. 153-174.
- Dejan 2007 - Monica Dejan, *Monedele*, in Daniela M. Istrate, *Sibiu. Piața Huet. Monografie arheologică*, Alba Iulia, 2007.
- Munteanu 2005 - Claudiu Munteanu, *Descoperiri monetare antice din județul Sibiu*, in *SUCH*, II, 2005, p. 89-90.
- Petac, Pănoiu 1997 - Emanuel Petac, Andrei Pănoiu, *Un fragment dintr-un tezaur de monede romane imperiale descoperit la Preajba Mare, Târgu Jiu, județul Gorj*, in *Litua*, VII, 1997, p. 55-56.
- RepArhAlba - Vasile Moga, Horia Ciugudean (ed.), *Repertoriul arheologic al județului Alba*, BMA, I, Alba Iulia, 1995.
- RepArhSibiu - Sabin Adrian Luca, Zeno Karl Pinter, Adrian Georgescu, *Repertoriul arheologic al județului Sibiu (situri, monumente arheologice și istorice)*, Sibiu, 2003.
- Suciu 2000 - Viorica Suciu, *Tezaur de monede din Dacia romană și postromană*, Cluj-Napoca, 2000.

Keywords: coin, denarii, sestertii, dupondii, hoard, Sibiu, Transylvania.

¹⁵ RepArhSibiu, p. 109, 112.

¹⁶ Munteanu 2005, p. 89.

¹⁷ RepArhSibiu, p. 229 sqq.

¹⁸ *Ibidem*, p. 193, 195.

1879. 15.

1.	Senat Alexander Ser. C. Nr. 17.	
2.	" Caracalla	6.
3.	" Geta	79
4.	" Septim. Ser.	281
5.	" Helioabae	144
6.	" Gordianus Kian	49.
7.	" "	2,
8.	Kleinbronze Philippon sen. Julia	

Fig. 1. A note from the Brukenthal Library, mentioning a Roman imperial coin hoard

1881. 17. 1-4. Hermannst.

Mittelbronze des Trajan	492
" Hadrian	129
" "	1109
Großbronze lat. Nian	517.

beim Van versch. Haenses
(Lammert's Jaertes)

Fig. 2. A note from the Brukenthal Library, mentioning a Roman imperial coin hoard

LISTA ABREVIERILOR

AAC	- Acta Archaeologica Carpathica. Cracovia.
ABR	- Arbeitsberichte zur Bodendenkmalpflege in Brandenburg. Calau.
Acta	- Acta (Siculica). Muzeul Național Secuiesc. Sfântu Gheorghe.
ActaAA	- Acta Academiae Agriensis. Sectio Historiae. Eszterházy Károly Főiskola. Eger.
ActaArch	- Acta Archaeologica. Copenhagen.
ActaArchHung	- Acta Archaeologica. Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest.
ActaH	- Acta Hargitensia. Hargita Megye Múzeumainak Évkönyve. Miercurea Ciuc.
ActaMN	- Acta Musei Napocensis. Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei. Cluj-Napoca.
ActaMP	- Acta Musei Porolissensis. Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău. Zalău.
AÉ	- Archaeologiai Értesítő a Magyar régészeti, művész-történeti és éremtani társulat tudományos folyóirata. Budapest.
AIIA	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj. Cluj-Napoca (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca).
AIIAI/AIIX	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” Iași. (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași).
AIIGB	- Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca. Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca. Cluj-Napoca.
AIIN	- Anuarul Institutului de Istorie Națională. Cluj-Sibiu.
AISC	- Anuarul Institutului de Studii Clasice. Cluj (Sibiu).
AJA	- American Journal of Archaeology. New York.
AK	- Archäologisches Korrespondenzblatt. Main.
Altertum	- Das Altertum. Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Berlin.
Aluta	- Aluta (Studii și comunicări - Tanulmányok és Közlemények). Sfântu Gheorghe.
AM	- Arheologia Moldovei. Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”. Iași.
AnB	- Analele Banatului (serie nouă). Muzeul Banatului. Timișoara.
Angustia	- Angustia. Muzeul Carpaților Răsăriteni. Sfântu Gheorghe.
AnUBI	- Analele Universității din București - Istorie. Universitatea din București. București.
AnUCIPI	- Analele Universității „C. I. Parhon”, seria Științe Sociale. Istorie. Universitatea din București. București (din 1964 Analele Universității din București - Istorie).
Aquileia Nostra	- Aquileia Nostra. Bollettino dell'Associazione Nazionale per Aquileia. Milan & Aquileia.
ARCHEA	- Archéologie du cimetière chrétien. Actes du 2 colloque ARCHEA, Orléans 29 Septembre-1 ^{er} Octobre 1994.

	Supplément à la Revue Archéologique du Centre de la France 11. Tours: FÉRACF.
Antiquity	- Antiquity. A Quarterly Review of World Archaeology. York.
AO	- Arhivele Olteniei. Craiova; serie nouă (Institutul de Cercetări Socio-Umane. Craiova).
APA	- Acta Praehistorica et Archaeologica. Berlin.
Apulum	- Apulum. Acta Musei Apulensis. Buletinul Muzeului Regional Alba Iulia/Anuarul Muzeului Național al Unirii. Alba Iulia.
ArchAustr	- Archaeologia Austriaca. Viena.
Archeologické rozhledy	- Archeologické rozhledy. Praga.
ArchHung	- Archaeologica Hungaria. Budapest.
ArchKözl	- Archaeologiai Közlemények. Pesten (1859-1899).
Argo	- Argo.
ArhBas	- Arhivele Basarabiei. Chișinău (1929-1938).
ArhSom	- Arhiva Someșană. Arhiva Someșană. Revistă istorico-culturală. Năsăud (1924-1940).
Astra Salvensis	- Astra Salvensis. Cercul Salva al ASTRA. Salva.
AT	- Ars Transilvaniae. Institutul de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca. Cluj-Napoca.
AUA	- Annales Universitatis Apulensis. Series Historica. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia. Alba Iulia.
AV	- Arheološki vestnik. Ljubljana.
AVSL	- Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde. Sibiu.
BAHC	- Bibliotheca Archaeologica et Historica Corvinensis. Hunedoara.
Banatica	- Banatica. Muzeul de Istorie al Județului Caraș-Severin. Reșița.
BA	- Biblioteca de arheologie. Muzeul Național de Istorie a României. București.
BAR	- British Archaeological Reports (International Series). Oxford.
BB	- Bibliotheca Brukenthal. Muzeul Național Brukenthal. Sibiu.
BCȘS	- Buletinul Cercurilor Științifice Studențești. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia. Alba Iulia.
BerRGK	- Berichte der Römisch-Germanischen Kommission. Roman-Germanic Commission. Frankfurt am Main.
BHAUT	- Bibliotheca Historica et Archaeologica Universitatis Timisiensis. Timișoara.
BHAB	- Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica. Muzeul Banatului Timișoara. Timișoara.
BIAUL	- Bulletin of the Institute of Archaeology. University of London.
Biserica și Școala	- Biserica și Școala - Foaie Bisericească-scolastică, literară și economică. Arad (1877-1948).
BM	- Bibliotheca Marmatia. Baia Mare.
BMA	- Bibliotheca Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii. Alba Iulia.
BMS	- Bibliotheca Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica”. Sebeș.
Brukenthal	- Brukenthal. Acta Musei. Muzeul Național Brukenthal. Sibiu.

Lista abrevierilor

BS	- Bibliotheca Septemcastrensis. Sibiu.
BTh	- Bibliotheca Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
BUFM	- Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas.
Bună Vestire	- Bună Vestire. Organ de zidire creștină. Roma.
BV	- Bayerische Vorgeschichtsblätter. Kommission für bayerische Landesgeschichte.
CAANT	- Cercetări arheologice în aria nord-tracă. Institutul Român de Tracologie. București.
CAn	- Current Anthropology. Chicago.
Carpica	- Carpica. Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”. Bacău.
CCA	- Cronica cercetărilor arheologice. București.
CCDJ/CCBD	- Cultură și civilizație la Dunărea de Jos/Culture et civilisation au Bas Danube. Muzeul Dunării de Jos. Călărași.
CCRPM	- Cercetări de conservare și restaurare a patrimoniului muzeal. București.
Cele Trei Crișuri	- Cele Trei Crișuri. Fundația Cele Trei Crișuri. Oradea (1920-1944).
Chronica Valachica	- Chronica Valachica. Vezi Scripta Valachica.
Chronos	- Chronos. Revistă de istorie. Despărțământul ASTRA „Mihail Kogălniceanu” Iași. Iași.
Civilisations	- Civilisations. Revue international d'anthropologie et de sciences humaines. Institut de Sociologie de l'Université libre de Bruxelles. Bruxelles.
CLL	- Cercetări de limbă și literatură. Oradea.
CN	- Cercetări numismatice. Muzeul Național de Istorie a României. București.
CommArchHung	- Communicationes Archaeologicae Hungariae, Magyar Némzeti Múzeum. Budapest.
Corviniana	- Corviniana. Acta Musei Corvinensis. Hunedoara.
Crisia	- Crisia. Culegere de materiale și studii. Muzeul Țării Crișurilor. Oradea.
CSSZMÉ	- Csíki Székely Múzeum Évkönyve. Muzeul Secuiesc al Ciucului. Miercurea Ciuc.
Cultura creștină	- Cultura creștină. Publicație apărută sub egida Mitropoliei Române Unite cu Roma Greco-Catolică și a Facultății de Teologie Greco-Catolică din Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Departamentul Blaj. Blaj.
Cultura poporului Dacia	- Cultura poporului. Cluj, București (1921-1930). - Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie. București, I, (1924) - XII (1948). Nouvelle série: Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”. București.
Danubius	- Danubius. Muzeul de Istorie Galați. Galați.
DavarLogos	- Davar Logos. Revista biblico-teologică de la Facultad de Teología de la Universidad Adventista del Plata.
DocMis	- Documenta Missionaria. Documenta Missionaria Hungariam et regionem sub ditone turcica existentem spectantia. Szegedi Hittudományi Főiskola. Szeged.

DolgCluj	- Dolgozatok az Erdély Nemzeti Múzeum Érem - és Régiségtarából. Kolosvár (Cluj).
DolgSzeged	- Dolgozatok. A. M. Kir. Ferencz József Tudományegyetem Archaeologiai Intézetéből. Szeged.
Drobeta	- Drobeta. Muzeul Regiunii Porților de Fier. Drobeta Turnu-Severin.
EcHR	- The Economic History Review. Economic History Society (UK).
EHR	- The English Historical Review. University of Oxford. Oxford (UK).
EJA	- European Journal of Archaeology.
EphNap	- Ephemeris Napocensis. Institutul de Arheologie și Istoria Artei. Cluj-Napoca.
Eurasia Antiqua	- Eurasia Antiqua. Zeitschrift für Archäologie Eurasiens. Mainz am Rhein.
Familia Română	- Familia Română. Baia Mare.
FI	- File de istorie. Muzeul de Istorie Bistrița. Bistrița.
Flacăra sacră	- Flacăra sacră. Organ pentru propagarea creațiunii umane în România. București (1934-1942).
FoliaArch	- Folia Archaeologica. Magyar Történeti Múzeum. Budapest.
Germania	- Germania. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission. Frankfurt am Main.
Glasul monahilor	- Glasul monahilor. București (1924-1946).
Hermannstädter Zeitung	- Hermannstädter Zeitung. Sibiu.
Hesperia	- Hesperia. American School of Classical Studies at Athens. Cambridge.
HistTeacher	- The History Teacher. Society for History Education; University of Notre Dame. History Teachers' Association. USA.
HJ	- The Historical Journal. Cambridge University. Cambridge (UK).
HU	- Historia Urbana. Institutul de Cercetări Socio-Umane. Sibiu.
IPSR	- International Political Science Review. Columbia University, USA & Australian National University.
IS	- International Security. Belfer Center for Science and International Affairs. Harvard University. Cambridge (Massachusetts).
InvArchRoumanie	- Inventaria Archaeologica Roumanie. București.
InvArchRumänien	- Inventaria Archeologica Rumänien. București.
IPH	- Inventarta Praehistorica Hungariae. Budapest.
Istros	- Istros. Muzeul Brăilei. Brăila.
JAA	- Journal of Anthropological Archaeology.
Jahresbericht	- Jahresbericht des Instituts für Vorgeschichte der Universität Frankfurt am Main. Frankfurt am Main.
JAMÉ	- A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. Nyíregyháza.
JAR	- Journal of Archaeological Research. New York.
JAS	- Journal of Archaeological Science. Academic Press. United States.
J. Biogeogr.	- Journal of Biogeography. London.

Lista abrevierilor

JCH	- Journal of Contemporary History. Sage Publications, Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC.
JFA	- Journal of Field Archaeology. Boston University.
JMH	- The Journal of Modern History. University of Chicago. Chicago.
JOML	- Jahrbuch des Oberösterreichischen Musealvereines für Landeskunde. Linz.
JPS	- The Journal of Peasant Studies. Critical Perspectives on Rural Politics and Development.
JRGZM	- Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums zu Mainz. Mainz.
JRS	- The Journal of Roman Studies. London.
JSRI	- Journal of the Study of Religious & Ideologies. Societatea Academică de Cercetare a Religiiilor și Ideologiilor. Cluj-Napoca.
JWP	- Journal of World Prehistory. New York.
KVSL	- Korrespondenzblatt des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde. Hermannstadt [Sibiu].
Laborativ Arkeologi	- Laborativ Arkeologi. Institutionen för arkeologi och antikens kultur. Stockholms universitet. Stockholm.
Latomus	- Latomus. Revue d'études latines. Bruxelles.
Litua	- Litua. Muzeul Județean „Alexandru Ștefulescu” Gorj. Târgu-Jiu.
LȘ	- Lucrări științifice. Institutul de Învățământ Superior Oradea.
Magyar városok	- Magyar városok és vármegyék monográfiája. Budapest.
MAGW	- Mitteilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien. Wien (1912-1941).
Man	- Man. Man. Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland.
Marmatia	- Marmatia. Muzeul Județean Maramureș. Baia Mare.
MCA	- Materiale și cercetări arheologice. București.
Mecklenburgische	- Jahrbücher des Vereins für Mecklenburgische Geschichte und Altertumskunde.
MemAntiq	- Memoria Antiquitatis. Complexul Muzeal Județean Neamț. Piatra Neamț.
MittAnthrGesWien	- Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien. Hrsg. von der Anthropologischen Gesellschaft in Wien.
Mitteilungen	- Mitteilungen aus dem Baron Brukenthalischen Museums. Sibiu.
ΜΩΜΟΣ	- ΜΩΜΟΣ. Őskoros Kutatók Összejövetelének konferenciakötete.
MonHistBp	- “Est tu scholaris” Ünnepi tanulmányok Kubinyi András 75. születésnapjára. Monumenta Historica Budapestinensia. Budapesti Történeti Múzeum. Budapest.
MT	- Magyar Törvénytár, Corpus Juris Hungarici. Budapest [Ungarische Gesetze].
MTCN	- Magyarország tiszti cím- és névtára. Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal. Budapest.
NAFD	- Neue Ausgrabungen und Forschungen in Niedersachsen.
Nature	- Nature. London.

- OH VI** - Opuscula Hungarica VI. Magyar Nemzeti Múzeum. Budapest.
- OJA** - Oxford Journal of Archaeology, Blackwell Publishing Inc. United Kingdom.
- Ősrégészeti levelek** - Ősrégészeti levelek. Prehistoric newsletter. Budapest.
- PA** - Patrimonium Apulense. Alba Iulia.
- PamArch** - Památky archeologické. Praga.
- PAS** - Prähistorische Archäologie in Südosteuropa. Berlin.
- PBF** - Prähistorische Bronzefunde. München.
- Peuce** - Peuce. Studii și comunicări de istorie veche, arheologie și numismatică. Tulcea.
- Potaissa** - Potaissa. Studii și comunicări. Turda.
- PPS** - Proceedings of the Prehistoric Society. Cambridge-London.
- Programm Mühlbach** - Programm des evangelischen Untergymnasium in Mühlbach und der damit verbundenen Lehranstalten. Mühlbach (Sebeș).
- PZ** - Prähistorische Zeitschrift. Deutsche Gesellschaft fuer Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte, Institut für Prähistorische Archäologie. Berlin.
- QR** - Quaternary Research. University of Washington.
- QSR** - Quaternary Science Reviews. The International Multidisciplinary Research and Review Journal.
- RA** - Revista Arhivelor. București.
- Rațiunea** - Rațiunea. Organ al „Asociației științifice de educație pozitivă” București. București (1911-1914).
- RB** - Revista Bistriței. Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. Bistrița.
- RC** - Revista Catolică. București (1912-1916).
- Realitatea ilustrată** - Realitatea ilustrată. Cluj, București (1927-1946).
- REN** - Revue des études napoléoniennes. Paris, France: Libraries Félix Alcan (1912-1924).
- Renașterea** - Renașterea. Organul oficial al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului, Geoagiului și Clujului. Cluj.
- Revista din Iași** - Revista din Iași. Iași.
- Revista istorică** - Revista istorică: dări de seamă, documente și notițe. București (1915-1943).
- RHSEE** - Revue historique du sud-est européen. Institut d’Histoire Universelle „N. Iorga”. București (1925-1941).
- RHMC** - Revue d’histoire moderne et contemporaine. Berlin. Paris.
- RI** - Revista de Istorie (din 1990 Revista istorică). București.
- RIR** - Revista istorică română. Institutul de Istorie Națională - Universitatea București. București (1931-1947).
- RM** - Revista muzeelor. București.
- RREI** - Revue Roumaine d’Etudes Internationales. București.
- RRH** - Revue roumaine d’histoire. București.
- RRHA** - Revue Roumaine d’Histoire de l’Art, série Beaux-Arts. Academia Română. București
- Sargetia** - Sargetia. Buletinul Muzeului Județului Hunedoara (Acta Musei Devensis). Deva.
- SAA** - Studia Antiqua et Archaeologica. Institutul de Arheologie Iași. Iași.

Lista abrevierilor

SAI	- Studii și articole de istorie. Societatea de Științe Istorice din România. București.
SCIA	- Studii și Cercetări de Istoria Artei. Seria Artă Plastică. București.
SCICPR	- Studii și comunicări de istorie a civilizației populare din România. Sibiu.
SCIV(A)	- Studii și cercetări de istoria veche. București (din 1974, Studii și cercetări de istorie veche și arheologie).
SCIM	- Studii și cercetări de istorie medie. București.
SCN	- Studii și cercetări de numismatică. Institutul de Arheologie București.
Scripta Valachica	- Scripta Valachica. Studii și materiale de istorie și istorie a culturii. Târgoviște.
SDT	- Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt. Sibiu.
Societatea de mâine	- Societatea de mâine. Revistă săptămânală pentru probleme sociale și economice. Cluj (1924-1945).
SMIM	- Studii și Materiale de Istorie Medie. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”. București.
Social Forces	- Social Forces. Department of Sociology at the University of North Carolina.
SSK	- Studien zur Siebenbürgischen Kunstgeschichte, Köln. Wien.
Starinar	- Starinar, Treća Serija. Arheološki Institut. Beograd.
StComCaransebeș	- Studii și comunicări. Muzeul Județean de Etnografie și Istorie Locală. Caransebeș.
StComSibiu	- Studii și comunicări. Arheologie-istorie. Muzeul Brukenthal. Sibiu.
StComSM	- Studii și comunicări. Muzeul Județean Satu Mare. Satu Mare.
StRI	Studii. Revistă de istorie (din 1974 Revista de istorie și din 1990 Revista istorică)
StudArch	- A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Studia Archaeologica. Szeged.
Studia	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Series Historia. Series Geologia-Geografia. Cluj-Napoca.
SUCH	- Studia Universitatis Cibiniensis. Series Historica. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu. Sibiu.
SympThrac	- Symposia Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
SzMMÉ	- A Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyve. Szolnok.
Terra Sebus	- Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica”. Sebeș.
Thraco-Dacica	- Thraco-Dacica. Institutul Român de Tracologie. București.
Tibiscum	- Tibiscum. Studii și Comunicări de Etnografie și Istorie. Muzeul Regimentului Grăniceresc din Caransebeș. Caransebeș.
Tisicum	- Tisicum. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei múzeumok évkönyve. Szolnok.
TR	- Transylvanian Review. Centrul de Studii Transilvane. Cluj-Napoca.
Trans.AmPhilos.Soc.	- Transactions of the American Philosophical Society. Philadelphia.

Transilvania	- Transilvania. Foaia Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român. Brașov.
Tribuna	- Tribuna. Arad (1911-1912).
Történelmi Szemle	- Történelmi Szemle. Magyar Tudományos Akadémia. Történettudományi intézet. Budapest.
TT	- Történelmi Tár. Magyar Történelmi Társulat. Budapest.
Tyragetia	- Tyragetia. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Chișinău.
Țara Bârsei	- Țara Bârsei. Muzeul „Casa Mureșenilor” Brașov. Brașov.
Ungarische Jahrbücher	- Ungarische Jahrbücher. Berlin.
Unirea poporului	- Unirea poporului. Blaj (1919-1948).
UPA	- Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie. Berlin.
VAH	- Varia Archaeologica Hungarica. Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete. Budapest.
Vjesnik	- Vjesnik Arheološkog Muzeja u Zagrebu. Zagreb.
VKT	- Várak. Kastélyok, Templomok. Történelmi és örökségturisztikai online magazin.
WorldArch	- World Archaeology. London.
WPZ	- Wiener Prähistorische Zeitschrift. Selbstverlag der Wiener Prähistorischen Gesellschaft. Wien.
Zalai Múzeum	- Zalai Múzeum. Zalaegerszeg.
Zborník SNM	- Zborník Slovenského Národného Múzea. Bratislava.
ZfA	- Zeitschrift für Archäologie. Berlin.
ZfSL	- Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde. Gundelsheim.
Ziridava	- Ziridava. Studia Archaeologica. Muzeul Județean. Arad.